

«8D02204 – Исламтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесіне іздену үшін ұсынылған Орынбеков Нұрлан Аманғазыұлының «Экстремизм мен терроризмнің алдын алудағы діни білімнің ролі: қазақстандық тәжірибе» тақырыбындағы диссертация жұмысына ресми рецензенттің

СЫН-ШІКІРІ

р/н №	Критерийлер	Критерийлер сәйкестігі	Ресми рецензенттің ұстанымы
1.	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 Ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі:	Диссертация жұмысының тақырыбы еліміздегі ғылымның даму басымдықтарының ішінен – 7. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулерге және арнайы мамандандырылған бағыттардың ішінен – 7.2 Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер: 7.2.6 Қоғамды жаңғырту жағдайындағы тарих пен мәдениеттің, әдебиет пен тілдің, дәстүр мен құндылықтардың ортақтығы бабына сәйкес келеді. Диссертация тақырыбы төмендегі мемлекеттік бағдарламалар және заңдармен, стратегиялық құжаттармен байланысты: 1. Азаматтық кодекс және «Діни қызмет және діни бірлестіктер туралы» 2011 жылғы 11 қазандағы № 483-IV ҚР Заңы; 2. Қазақстан Республикасының 26.06.1998 ж. «Ұлттық қауіпсіздік туралы» № 233-ІІІ Заңы (1, 2, 7, 8, 17, 25 баптар); 3. Қазақстан Республикасы Президенті Қ. К. Тоқаевтың 2021 жылғы 6 қаңтардағы «Тәуелсіздік – бәрінен қымбат» атты мақаласы. 4. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2019 жылғы 2 қыркүйектегі «Сындарлы қоғамдық диалог – Қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі» атты Қазақстан халқына Жолдауы. 5. ҚР Президенті Қ. К. Тоқаевтың 2023 жылы наурыз айында мемлекеттік орган басшыларымен өткізген жиындағы

			сөзі 6. Мемлекет басшысы 15 наурыз 2024 жылы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Ұлттық құрылтайдың I отырысында сөйлеген сөзі.
		1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірі); 2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауы); 3) Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету)	«8D02204 – Исламтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесіне іздену үшін мемлекет бюджетінен қаржыландырылған докторантура аясында әзірленген диссертация жұмысы. Диссертация нақты мемлекеттік бағдарлама аясында орындалмаған. Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен еліміздегі ғылым дамуының 7. Әлеуметтік және гуманитарлық ғылымдар саласындағы зерттеулер басымдығына сай келеді.
2.	Ғылымға маңыздылығы	<u>Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады/қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған/ашылмаған</u>	Қазіргі кезеңдегі өте күрделі, өзекті мәселелердің бірі экстремизм мен терроризмнің дінмен байланыстырылуы. Зерттеу жұмысында автор осы мәселенің шешімін діни білім беру деп қазақстандық тәжірибе тұрғысында негіздейді. Зерттеуде жасалған ғылыми тұжырымдар мен ұсыныстардың ғылымға қосар үлесінің елеулі екені айқын. Зерттеудің жоспар-құрылымы, жүйелі мазмұны, ғылыми деңгейі мен теориялық маңыздылығы осындай түйінге негіз бола алады. Қол жеткізген ғылыми нәтижелер мен қорытынды тұжырымдар, өзектілігі, нақтылығы, шынайылығы, байыптылығымен дәйектелген.
3.	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары; 2) орташа; 3) төмен;	Диссертация жұмысының мазмұнына, ғылыми тіліне, ғылыми тұжырымдарына қарап, салыстырмалы талдаулар мен жасалған топтамалар ізденушінің жоғары деңгейде ғылыми тілді меңгергенін көрсетеді. Зерттеу тақырыбы бойынша жарық

		4) өзі жазбаған	көрген шетелдік авторлардың ойларын қазақ тіліне аударып, оларды жүйелі түрде басқа авторлардың көзқарасымен салыстыруда зерттеушінің өзіндік стилі байқалады. Тақырыптың ерекшелігіне байланысты қолданылатын негізгі ұғымдар мен категорияларға дінтанушылармен қоса, философтардың, заңгерлердің, әлеуметтанушылардың, саясаттанушылардың, психологтардың берген анықтамаларының көп болуы зерттеу барысын біраз күрделендірген. Бірақ, зерттеуші өзінің зерттеу нысанына сай анықтамалар мен тұжырымдарды жинақтап, сараптамадан өткізе білген. Диссертацияның әр тарауында жасалған қорытындылар жағары ғылыми жазу деңгейін дәлелдейді
4.	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) негізделген; 2) жартылай негізделген; 3) негізделмеген. 4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды: 1) айқындайды; 2) жартылай айқындайды; 3) айқындамайды.	Диссертация тақырыбында көтерілген мәселелер бойынша ғылымда біраз зерттеудің болғанын ескере отырып, зерттеуші өзінің тақырыбының өзектілігін жеткілікті және жан-жақты негіздей білген. Автор Қазақстандағы діни экстремизм көріністерін түрлі мұсылмандық бағыттармен байланыстырады. Дәстүрлі емес, исламдық діни ағымдардың әр түрлі анық және айқын емес мемлекетке қарсы принциптерін зерттеу қажеттілігі, олардың қоғамда әсіресе, жастар арасында радикалды идеология таратуларының алдын алу үшін ауқымды ағартушылық және үгіт-насихат жұмыстарын жүргізу керектігі негізделеді. Диссертациялық зерттеу тақырыбының өзектілігі оның маңызды мемлекеттік бағдарламалар және заңдармен, стратегиялық құжаттармен байланысы арқылы айқындала түседі. Экстремизм мен терроризмнің діндегі көріністері, қазіргі кезеңде діни экстремизм мен терроризмнің пайда болу себептері мен формалары және олардың қазақстандық қоғамда орын алу мүмкіндіктері мен тенденциялары жұмыстың бірінші тарауында қарастырылады. Екінші тарауда діни білімнің экстремизм мен терроризмнің

		алдын алу жолындағы маңызды әлемдік және қазақстандық тәжірибе негізінде көрсетіледі. Екі тарау толығымен диссертация мазмұнын айқындайды және өзара байланысты, біртұтастықты құрайды. Зерттеудегі өзекті ойды, негізгі міндеттерді шешуге, байыптауға, нәтижесінде салмақты ғылыми тұжырымдар жасауға мүмкіндік береді.
	4.3 Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: 1) сәйкес келеді; 2) жартылай сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді.	Диссертация жұмысының мақсаты мен міндеттері зерттеу тақырыбына сай келеді. Ізденісте қазақстандық діни білім беру тәжірибесін талдау арқылы экстремизм мен терроризмнің алдын алуға діни білімнің рөлін айқындау мақсаты және оған сәйкес келетін, қойылған алты міндет толықтай сараланған: - діни экстремизм мен терроризм мәселенің теориялық-әдіснамалық қағида-тәртіптерін көрсету; - қазіргі радикалдық діни бағыттардың қалыптасу себептері мен факторларына дінтанулық-феноменологиялық талдау беру; - діни экстремизм мен терроризмнің қазақстандық қоғамда орын алуының себептері мен үрдістерін анықтау; - экстремизм мен терроризмнің алдын алуға діни білімнің рөліне қатысты концепцияларды салыстырмалы талдау; - экстремизм мен терроризмге қарсы Қазақстандағы исламдық білімнің қалыптасу тарихын көрсету; - экстремизм мен терроризмнің алдын алуға Қазақстандағы ислам діни білімнің тәжірибесін бағалау.
	4.4 Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылымы логикалық байланысқан: 1) толық байланысқан; 2) жартылай байланысқан; 3) байланыс жоқ.	Диссертация жұмысында ғылыми методологиялық принциптердің тұтастығы сақталған. Диссертация жұмысының мазмұнына орай барлық бөлімдері мен логикалық құрылымы нақты келтірілген. Барлық қағидалар мен ғылыми нәтижелер өзара сабақтастықта логикалық тұрғыда негізделген. Диссертация жұмысы кіріспеден, екі тараудан тұрады, алты бөлімшелерге бөлінген, қорытындыдан, әдебиеттер тізімінен

			тұрады және олар арнайы талаптарға сәйкес рәсімделіп, негізделген. Диссертацияның жоспары тақырыптың мәні мен маңызын толық ашады. Әрбір ғылыми тұжырым бір-бірімен тығыз байланысты. Диссертацияның негізгі мәселесі діни экстремизмнің алдын алу шараларының бірі ретіндегі діни білімнің рөліне жан-жақты дінтанулық талдау жасалған. Жоспар ғылыми ізденіс нысанына сәйкес құрылған, зерттеу мақсатына сай жүйелі пайымдалған тұжырымдар жасалған.
		4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидағтар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) сыни талдау бар; 2) талдау жартылай жүргізілген; 3) талдау өз пікіріне емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген.	Жұмыста автор ұсынған жаңа тұжырымдар жеткілікті дәлелденіп, осы зерттеуге дейінгі ғылымда жасалған белгілі ойлалармен салыстырмалы талдаулар жасалынады. Шетелдік тәжірибе бойынша жазылған Александр И., Максвелл С., Марселл А.Дж., Пост Дж., Жижек С. О., Чаликова В. Будницкий О.В. тағы басқа ғалымдардың көзқарастары Сатпаев Д. Бишманов К.М., Косиченко А.Г., Карин Е. , Байтенова Н.Ж., Борбасова Қ.М., Затов Қ.А., Сатершинов Б.М. сияқты қазақстандық ғалымдардың қазақстандық қоғамдағы діни экстремизм себептері, көріністері және олардың алдын алу туралы ой –тұжырымдары салыстырылады. Салыстыру барысында мәселе бойынша автор кейбір шетелдік тәжірибеден үлгі алуды ұсынса, кейбір мәселеде қазақстандық қоғамның ерекшелігін ескере отырып, мәселенің шешіміне қатысты өзіндік ұсыныстар бере білген.
5.	Ғылыми жаңашылдық принципі	5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидағтар жаңа болып табыла ма? 1) толығымен жаңа; 2) жартылай жаңа (25-75 % жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25 % кем жаңа болып табылады).	Диссертация тақырыбындағы экстремизм мәселесіне қатысты шетелдік және отандық ғылымда зерттеулер бар және олардағы ғылыми нәтижелері мен қағидағтар жұмыста жан-жақты талдауға түседі. Олардың бағытына қарай топтамаланып, сараптама беріледі. Зерттеудегі түркі ойшылдары А. Иассауи, Ж. Баласағұни, А. Иүгінеки, С. Бақыргани және ислам ілімін таратушы Әбу Ханифа, Матуриди т.б. діни тарихи тұлғалардың мұраларындағы гуманистік идеяларды қазіргі заманның әлеуметтік практикасына бейімдеу, олардың қоғамдық қатынастарды үйлесімдендірудегі, болашаққа қызмет етудегі перспективаларын айқындау толығымен жаңа қағидағ

			ретінде бағалауға болады. Ізденуші зерттеу жұмысының алдына қойған мақсат-міндеттерін жүзеге асыру барысында посттоталитарлық қоғамдағы жаңа діни білім беру жүйесін қалыптастыру бойынша бірнеше жаңа ұсыныстар жасайды. Рухани тәрбие берумен қоса, зайырлы дінтанулық білімді жетілдіру Қазақстан қоғамының ұлттық қауіпсіздігін сақтаудың алдын алу шараларына кіретін мемлекеттік деңгейдегі мәселе ретінде анықтап, дәйектейді.
		5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа болып табыла ма? 1) толығымен жаңа; 2) жартылай жаңа (25-75 % жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25 % кем жаңа болып табылады).	Диссертацияның қорытындылардың кейбіреулерінде осыған дейін тақырып бойынша зерттелген жұмыстарда жасалған қорытындыларға ұқсастық кездеседі. Бірақ жалпылай алғанда жұмыстағы жасалған қорытындылар толығымен жаңа. Жеткілікті талдауларға негізделген. Ізденушінің дәйектелген әрі тұжырымдалған қорытындысының деңгейі жоғары. Ғылыми қорытындының деңгейі диссертацияның негізгі қағидалары мен жаңалықтарына жауап береді.
		5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? 1) толығымен жаңа; 2) жартылай жаңа (25-75 % жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25 % кем жаңа болып табылады).	Диссертация жұмысының тақырыбы, зерттеу нысаны әлеуметтік-гуманитарлық ғылым бағытында орындалған. Әйтсе де, экстремизм мен терроризмнің алдын алудағы мәселелер еліміздегі техникалық, технологиялық, экономикалық салаларға тікелей қатысы бар. Ізденушінің ғылыми нәтижелерін, қорытындыларын еліміздегі қазіргі діни ахуал және діни қауіпсіздік мәселелерінің үйлесімді шешімін табуға, осы бағыттағы басқару шешімдеріне қатысты, сонымен бірге ұлттық мүддеге қайшы келетін деструктивті діни ағымдардың ұстанымдарын дәл анықтап, сырттан ағылған сенімдер мен жергілікті рухани дәстүрлер қақтығысының күшеюіне жол бермеу тұрғысындағы шешімдердің ғылыми арқауын нығайта түсуде қолдануға болады.
6.	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген/негізделмеген (qualitative research және өнертану және гуманитарлық	Диссертация жұмысының әр тарауының аяғында қомақты қорытындылар жасалған және тараушалардың бөлімдерінің соңында да талдаулар негізінде ғылыми тұжырымдар берілген. Барлық қорытындылардың ғылыми дәлелдері жеткілікті негізделген. Әйтсе де жұмыста автордың бірнеше жерде

		бағыттары бойынша)	ерекше ойлар айтады, бірақ оны өрбітіп дәлелдемейді. Мысалы (50 бетте) Фуллер Грэхемге сілтеме жасайды: « Ислами қозғалыстар модернизация мен орнықты дамуға да шақыра алады», деген ойына ешқандай дәлел келтірмей, мәселені ары қарай өрбіте береді. Тағы бір мысал: радикалды көңіл-күйдегі адамдарды топтамалап жазғанда «... Олар өз реттерінде экстремистерге, сепаратистерге бөлініп, көбінде діндер арасындағы текетірес ретінде көрініс беруде» (52 бет) деген ойды да діндер арасындағы соғыстарды атап айтып дәлелдеуге болады
7.	Қорғауға шығарылған негізгі қағидаттар	Әр қағидат бойынша келесі сұрақтарға жауап беру қажет: 7.1 Қағидат дәлелденді ме? 1) дәлелденді; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді. 7.2 Тривиалды ма? 1) ия; 2) жоқ. 7.3 Жаңа ма? 1) ия; 2) жоқ. 7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; 3) кең. 7.5 Мақалада дәлелденген бе? 1) ия; 2) жоқ.	7.1 Негізгі қағидаттар толық дәлелденген. Ізденіс ауқымында автор тарапынан 6 қағидат айқындалған және олар зерттеудің нәтижесімен бірлікте тұтасқан. 7.2 Әр қағидат тривиалды емес саналады. Ізденуші қағидаттарды ерекше өзіндік тәсілмен, жан-жақты қарастырып, ұсынған. 7.3 Мейлінше жаңа. Экстремизм мен терроризмнің алдын алуға қазақстандық діни білім беру тәжірибесі бойынша арнайы зерттелген жұмыс болған жоқ, сондықтан да зерттеудің нәтижелерінің барлығы жаңалығымен ерекшеленеді. 7.4 Қолдану деңгейі кең. Жұмыстың ғылыми нәтижелерін әлеуметтік-гуманитарлық ғылым саласында: дінтанумен қоса, философия, құқықтану, әлеуметтану, саясаттану, психология бағыттары пәндерін оқытуда және мемлекеттік ұлттық қауіпсіздік шараларында, құзырлы органдардың қызметі ауқымында кеңінен пайдалануға болады. 7.5 Диссертацияның негізгі ғылыми нәтижелері мен қорытындылары отандық және шетелдік басылымдарда, халықаралық ғылыми-теориялық және тәжірибелік конференцияларда 7 ғылыми мақала жарияланған. Оның ішінде Скопус (Scopus) мәліметтер базасында «Terrorism as a Unity of Destructive Ideology and its influence on Theology» (Pharos Journal of Theology ISSN 2414-3324 online Volume 104, Issue 5 - (2023) p. 1-11) 1 мақала, шетелдік, халықаралық

			конференция жинағында 1 мақала, отандық республикалық, халықаралық конференцияларда 2 мақала, ҚР Ғылым және Жоғары білім министрлігі білім және ғылым саласындағы бақылау комитеті (БҒСБК) ұсынған тізімге енетін журналдарда 3 мақала жарияланды. Жарияланған мақалалар жүргізілген жұмыстың мазмұнына толық сай келеді.
8.	Дәйектілік принципі. Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	8.1 Әдістеменің таңдауы – негізделген немесе әдіснама нақты жазылған: 1) ия; 2) жоқ.	Жұмыста қолданылған әдіснама нақты, дәлелді. Ізденуші тақырыптың мазмұнын ашу үшін «Экстремизм мен терроризмге қарсы күрестегі діни білімнің рөлі» атты арнайы зерттеу жүргізген. Зерттеуге анкеталық сұрау әдісі пайдаланылып, 200 респонденттен анкета түрдегі сауалнама алынған. Зерттеу іріктеуі кездейсоқ іріктеу әдісі бойынша жүзеге асырылған. Зерттеудің теориялық негізін тереңнен қамтылатын сұхбат пен фокус топтарда қолданылатын салыстырмалы-функционалды әдіс, сауалнама, бақылау, сұхбат алу әдісі құрайды.
		8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған: 1) ия; 2) жоқ.	Иә. Диссертация жұмысының нәтижелерінің компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынғаны анық аңғарылады.
		8.3 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденді): 1) ия; 2) жоқ.	Диссертацияның теориялық қорытындылары мен ұсыныстарының ғылыми тұғыры, дәлелі, нақты дереккөздер мен ой-тұжырымдарға сүйене отырып және далалық зерттеулерге негізделіп дәйектелген. Автордың өзіндік тұжырымдарын 200 респонденттен анкета түрдегі сауалнаманың нәтижелерін және сарапшы-эксперт пен сұхбат берушілердің көзқарастарын сараптау арқылы дәйектейді

		8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталған / ішінара расталған / расталмаған	Зерттеу жұмысында ізденуші тақырыптың түрлі қырларын пайымдаған отандық және шетелдік ғалымдардың еңбектерін талдау негізінде маңызды мәлімдемелерге қол жеткізген. Бұл ізденістің әр тарауындағы іргелі ғылыми әдебиеттерге жасалған сілтемелерден айқын аңғарылады. Қолданылған барлық оқулықтар, ғылыми кітаптар мен зерттеулер, мақалалар сілтемесі расталған.
		8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға жеткілікті/жеткіліксіз	Қолданылған дереккөздері әдеби шолу үшін жеткілікті. Жұмыста 240 ғылыми әдебиетке сілтеме жасалған. Барлық еңбек тақырыпта көтерілген мәселелерге арналған. Ізденуші тақырыптың зерттелу деңгейін әр сала бойынша толық негіздеген. Пайдаланылған әдебиеттер бөлігінде көрсетілген 184 дереккөз ішіндегі еңбектер мен тақырып бағытындағы ізденістер іргелілігі мен негізділігімен назар аудартады. Дегенмен автордың дінтанулық білім негіздері мен ерекшеліктеріне қатысты ғылыми әдебиеттерді қолдануы жеткіліксіз деген пікір айтуға болады.
9.	Практикалық құндылық принципі	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы бар: 1) ия; 2) жоқ.	Диссертацияның теориялық маңызын қазіргі кезеңіндегі жалпы әлемдегі, сондай-ақ, біздің еліміздегі діни өмірдің белсенділігінің артуымен, діндарлар мен діни қауымдар санының көбеюімен, жаһандану кезеңіндегі рухани ізденістер мен толғаныстардың ұлғайған ахуалындағы дінтанулық зерттеулерге деген қажеттіліктің артуымен дәйектеуге болады. Соңғы жылдардағы елімізде көрініс тапқан діни экстремизм идеяларының таралуы және лаңкестік оқиғалардың орын алуы қоғамда діни білімдерге деген сұраныстың өсуімен және осы үдерістерге байыпты ғылыми тұжырымдар мен шешімдер ұсынуымен айқындалған.
		9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) ия; 2) жоқ.	Диссертация жұмысының нәтижелері дінтанулық бағыттағы зерттеулерге негіз болуымен бірге, еліміздегі азаматтық қоғамның рухани негіздерін, діни конфессиялардың толеранттылығы мен сұхбатын қалыптастыруға да өз үлесін қосады. Диссертацияның нәтижелерін діни ұйымдар мен

			азаматтық қоғамның басқа да субъектілері іс жүзінде өз кәделеріне жарата алады. Дәстүрлі дін мен діни дәстүрді теріске шығаратын деструктивті ағымдарға қарсы ақпараттық-түсіндіру топтарының жұмыстарына қолдануға болады. Сондай-ақ, зерттеу нәтижелерін дінтану мен саясаттану бойынша арнайы курстарда, құқық қорғау органдары мен дін басқарамасы бөлімінің қызметкерлері өз жұмыстарында қолдануға болады
		9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып табылады? 1) толығымен жаңа; 2) жартылай жаңа (25-75 % жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25 % кем жаңа болып табылады).	Зерттеуде жасалған практикалық ұсыныстары толығымен жаңа. Осы тұрғыдағы жұмыстың жаңалығы мен құндылығын отандық дінтану ғылымы үшін маңызы жоғары. Осы себепті де бұл бағыттағы теориялық және практикалық базаға жол ашуы, жаңа зерттеулер мен ізденістерге түрткі болатындығы тұжырыммыздың дәйектілігін қуаттай түседі.
10.	Жазу және рәсімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) жоғары; 2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	Диссертацияның академиялық жазу сапасын жоғары бағалауға болады. Сауатты ғылыми стиль, қисынды, дәйекті ой-тұжырымдар ізденістің жоғары деңгейде жазылғанын, техникалық рәсімделуінің толықтығын, ғылыми жұмыстарға қойылатын талаптарға сәйкес келетіндігін де анықтайды.

8D02204 – Исламтану мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесіне іздену үшін ұсынылған Орынбеков Нұрлан Аманғазыұлының «Экстремизм мен терроризмнің алдын алудағы діни білімнің рөлі: қазақстандық тәжірибе» атты диссертация жұмысы өзекті тақырыбы, айқын мақсат-міндеттері, толымды ғылыми жаңалығы, маңызды теориялық іргетасы, дәйекті зерттеу нәтижелерімен ғылыми жұмыс талаптарына сай келеді. Осыны негізге ала отырып, Орынбеков Нұрлан Аманғазыұлы 8D02204 – Исламтану мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға әбден лайықты деп санаймын.

Ресми рецензент:

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық

Қазақ-түрік университеті, Әлеуметтік-гуманитарлық

Ғылымдар факультетінің деканы, филос.ғ.к., қауымдастырылған профессор

С.У. Абжалов